

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/10/2020
Identifikačné číslo spisu:	3118011356
Dátum vydania rozhodnutia:	21.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:3118011356.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Szaba a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného T. O. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona a iné, prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 21. mája 2020 v Bratislave dovolanie obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 2To/16/2019-414 z 9. apríla 2019 a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku sa vyslovuje, že rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2To/16/2019-414 z 9. apríla 2019, z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku,

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. júla 2019, § 138 písm. e) Trestného zákona a § 14 ods. 1 Trestného zákona

v n e p r o s p e c h obvineného T. O..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e sa rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2To/16/2019-414 z 9. apríla 2019, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku sa Krajskému súdu v Trenčíne p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku sa obvinený T. O., nar. 1. U. XXXX v L., trvale bytom L., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov, b e r i e d o v ä z b y, ktorá začína plynúť 21. mája 2020 o 9.30 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby Ilava.

V. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku písomný sľub T. O. s a n e p r i j í m a.

VI. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa väzba obvineného T. O. dohľadom probačného a mediačného úradníka n e n a h r á d z a.

Odôvodnenie

Okresný súd Trenčín (ďalej „okresný súd“) rozsudkom č. k. 6T/64/2018-356 zo 4. januára 2019 uznal obvineného T. O. za vinného pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona („Tr. zák.“), prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe. Za to bol obvinenému okresným súdom uložený podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods. 5 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Zároveň bol obvinenému uložený podľa § 76 ods. 2, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad na 3 roky spočívajúci v povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody oznamovať potrebné údaje o zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať, osobne sa hlásiť v určených lehotách a vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu a podľa § 77 ods. 2, § 51 ods. 4 Tr. zák. povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie v čase ochranného dohľadu. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku („Tr. por.“) bol obvinený zaviazaný nahradiť poškodenej škodu 220 eur.

Proti rozsudku okresného súdu podali odvolania obvinený a prokurátor, o ktorých Krajský súd v Trenčíne (ďalej „krajský súd“) rozhodol rozsudkom č. k. 2To/16/2019-414 z 9. apríla 2019 tak, že v bode I. podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného T. O. uznal za vinného pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. a zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že obvinený dňa 14. januára 2016 v čase približne o 10.15 hod. vnikol do rodinného domu v O. U. na ulici T. U. XXX, kde nezisteným spôsobom prekonal bránu a dostal sa na dvor rodinného domu, prešiel k zadnej časti domu, kde pristavil kovový rebrík k oknu, na ktorom vylomil listu, avšak okno sa mu otvoriť nepodarilo, následne prešiel k vchodovým dverám v zadnej časti domu vedúcim do horného bytu domu, na ktorých rozbil sklenenú výplň, vytiahol kľúče, ktoré sa nachádzali vo dverách z vnútornej strany a odomkol si vchodové dvere, prešiel po schodišti na prvé poschodie domu, kde otvoril dvere a prešiel na chodbu, kde ho vyrušila poškodená W. T., ktorá začala kričať, na čo jej povedal „Nekrič, lebo ťa zabijem,“ na čo poškodená zostala ticho, následne obvinený spravil pohyb ľavou rukou, pričom obvinený držal pod pravou rukou neidentifikovaný predmet, na čo poškodená zo svojej peňaženky vytiahla 20 eur, následne obvinený žiadal ďalšie peniaze, a keď poškodená povedala, že ďalšie peniaze nemá, obvinený povedal, aby mu dala zlato, na čo obvinený zobral poškodenej zlatú obrúčku, čím svojím konaním spôsobil poškodenej W. T. škodu vo výške 220 eur.

Za to bol obvinenému krajským súdom uložený podľa § 212 ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 38 ods. 5 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Zároveň bol obvinenému uložený podľa § 76 ods. 2, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad na 3 roky spočívajúci v povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody oznamovať potrebné údaje o zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať, osobne sa hlásiť v určených lehotách a vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu a podľa § 77 ods. 2, § 51 ods. 4 Tr. zák. povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie v čase ochranného dohľadu. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol obvinený zaviazaný nahradiť poškodenej škodu 220 eur.

V bode II. bolo krajským súdom odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietnuté.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie obvinený prostredníctvom obhajcu Mgr. Michala Lichnera písomným podaním z 25. novembra 2019 v prospech obvineného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolaťel uviedol, že sa nestotožňuje s právnou kvalifikáciou skutku ako ju ustálil krajský súd, a to ohľadom zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. v štádiu pokusu

podľa § X4 ods. 1 Tr. zák. Poukázal, že krajský súd odôvodnil takú právnu kvalifikáciu tým, že „primárny úmysel obvineného bol ísť vykradnúť predmetný dom poškodenej, pričom síce v konečnom dôsledku neodcudzil veci v hodnote prevyšujúcej malú škodu, nakoľko bol pristihnutý poškodenu, nepochybne však z jeho konania, ale napokon i vyjadrenia vyplýva úmysel zmocniť sa vecí v podstatne vyššej hodnote, čo je zrejmé i z jeho verbálnych vyjadrení, keď pýtal od poškodenej po tom, čo ho pristihla, ešte ďalšie peniaze a zlato, pričom do domu sa vlámal." Odvolací súd z toho dôvodu, že úmysel obvineného bol podľa jeho názoru vykradnúť rodinný dom poškodenej a spôsobiť tak vyššiu škodu, podľa odvolacieho súdu škodu malú, t. j. od 266 eur do 2.659 eur, čo malo vyplývať z konania a z verbálnych vyjadrení obvineného. Odvolateľ poukázal, že podľa takej úvahy odvolacieho súdu sa mohlo stať, že predmetný skutok mohol kvalifikovať aj podľa § 212 ods. 3 písm. a) Tr. zák. v znení účinnom do 31. júla 2019, nakoľko sa mohol domnievať, že prišiel do rodinného domu kradnúť a spôsobiť väčšiu škodu, resp. aj podľa 212 ods. 4 písm. a) Tr. zák. v znení účinnom do 31. júla 2019, nakoľko sa mohol domnievať, že prišiel do rodinného domu kradnúť a spôsobiť značnú škodu atď. Dovolateľ uviedol, že zo strany krajského súdu ide o špekuláciu a uvedená úvaha nie je podporená zisteným skutkovým stavom a ani žiadnymi relevantnými dôkazmi a poukázal, že okresný súd vo svojom rozhodnutí skutok kvalifikoval ako dokonaný trestný čin - prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák.

Dovolateľ uviedol, že primárnym cieľom obvineného bolo ísť kradnúť do rodinného domu a nájsť finančnú hotovosť s tým, že bol presvedčený, že v rodinnom dome nie je žiadna osoba. Keď vošiel do rodinného domu, začal prehľadávať miestnosti, avšak žiadne peniaze nenašiel. Našiel množstvo iných cenných vecí, z ktorých však zobral len zlatý prsteň. Keď sa stretol v rodinnom dome s poškodenu W. T., bol v šoku ako ona. Poškodená mu zo strachu odovzdala všetky peniaze v hodnote 20 eur a uviedla, že viac nemá. Následne obvinený z rodinného domu odišiel a nič viac neukradol, aj keď mal túto možnosť.

Pripustením vyššie uvedeného názoru a úvahy krajského súdu by sa vytvoril veľmi nebezpečný precedens, kde by sa prakticky každá vykonaná krádež mohla posudzovať aj ako krádež v štádiu pokusu, kde by mohla teoreticky vzniknúť oveľa vyššia potencionálna škoda.

Vzhľadom na uvedené v zmysle zásady „in dubio pro reo" podľa dovolateľa došlo dotknutým rozsudkom krajského súdu k porušeniu zákona v neprospech obvineného nesprávnou aplikáciou na zistený skutok ustanovení § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., nakoľko zo skutkovej vety nevyplýva, že by sa obvinený pokúšal ukradnúť veci vyššej hodnoty, a teda nie je naplnená subjektívna stránka tohto trestného činu.

Podľa dovolateľa vyššie uvedené porušenie zákona by zároveň zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného ako to predpokladá § 371 ods. 5 Tr. por., nakoľko bol odsúdený v zmysle trestnej sadzby uvedenej v § 212 ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom do 31. júla 2019, t. j. od 3 do 10 rokov. V prípade zmeny právnej kvalifikácie daného skutku na prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. v znení účinnom do 31. júla 2019, by súd pri ukladaní trestu vychádzal z trestnej sadzby uvedenej v § 189 ods. 1 Tr. zák., t. j. od 2 do 6 rokov, a teda by ani po úprave trestnej sadzby v zmysle § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 38 ods. 5 Tr. zák. nemohol uložiť trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov.

Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd pri konštatovaní porušenia zákona v neprospech obvineného v ustanoveniach § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., zrušil podľa § 386 ods. 2 Tr. por. predmetný rozsudok vo výrokoch o vine a treste a v nadväzujúcich výrokoch a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. vec vrátil krajskému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Pre úplnosť treba uviesť, že obsahovo rovnaké dovolanie podal aj samotný obvinený písomným podaním z 30. júla 2019, v ktorom uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. s poukázaním, že mu bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby vzhľadom na to, že mu mal byť ukladaný trest podľa zákonného ustanovenia pre najprisnejší trestný čin, čo je trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. s určenou trestnou sadzbou trestu odňatia slobody 2 až 6 rokov, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila Okresná prokuratúra Trenčín písomným podaním z 26. februára 2020 tým spôsobom, že argumenty dovolateľa považuje za neopodstatnené a nedôvodné a dovolanie navrhla odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por. (toto vyjadrenie bolo doručené dovolaciemu súdu až po predložení spisu na rozhodnutie o podanom dovolaní, na základe čoho bolo zaslané dotknutým procesným stranám priamo dovolacím súdom).

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej „Najvyšší súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní dňa 30. januára 2020.

Po predložení veci Najvyšší súd ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu so spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.).

Keďže Najvyšší súd predbežne zistil, že je daný aj namietaný dôvod dovolania, podľa § 383 Tr. por. určil termín verejného zasadnutia na rozhodnutie o dovolaní.

Obhajca obvineného na verejnom zasadnutí v konečnom návrhu zotrval v celom rozsahu na podanom dovolaní a navrhol mu vyhovieť s tým, že u obvineného nie sú dané dôvody väzby a v prípade opačného názoru dovolacieho súdu navrhol väzbu nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných obmedzení. Obvinený sa v plnom rozsahu pridržiaval konečného návrhu obhajcu s tým, že predložil písomný návrh na nevzatie do väzby spolu s písomným sľubom.

Zástupkyňa Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky navrhla dovolaniu vyhovieť a obvineného vziať do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Tr. por.

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por., ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371 <., vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 371 ods. 5 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.

Podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. júla 2019, kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a spôsobí tak malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. účinného do 31. júla 2019 rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a čin spácha vlámaním.

Podľa § 212 ods. 4 písm. b) Tr. zák. účinného do 31. júla 2019 odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. e) Tr. zák. závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu vlámaním.

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených dôvodov. Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúma v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmané už v odvolacom konaní a neboli napravené druhostupňovým súdom, ako aj pochybenia týmto súdom spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Tr. por.) a povinnosť obsahovo namietat skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.).

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu s dôrazom na preskúmanie zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosti postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu so zameraním na uplatnené dôvody dovolania a obsah podaného dovolania viazanú dôvodmi dovolania v ňom uvedenými (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a po vyjadrení dotknutých strán na verejnom zasadnutí zistil porušenie zákona v neprospech obvineného ohľadom namietaného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., čo vyplýva z nasledujúcich skutočností.

V prípade obvineným uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je nutné zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však podľa zákonnej dikcie tohto ustanovenia správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Teda dovolanie v tomto prípade neslúži na prípadnú revíziu skutkových zistení vykonaných súdom prvého stupňa a odvolacím súdom (to je možné len v prípade dovolania podaného ministrom spravodlivosti SR podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Zistený skutkový stav môže dovolací súd posudzovať len z pohľadu jeho nesprávneho právneho posúdenia alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia, resp. právneho predpisu (ak má priamy vzťah k právnemu posúdeniu skutku), a teda vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku meritórneho rozhodnutia môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie však námietky skutkové (primerane k tomu R 3/2011, R 47/2014-II., R 14/2015-III.).

V tomto prípade obvinený správne poukázal, že ako je formulovaný skutok v skutkovej vete rozsudku krajského súdu, je jeho právne posúdenie (právna kvalifikácia) z pohľadu naplnenia zákonných znakov pokusu zločinu krádeže podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. k § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. účinného do

31. júla 2019 s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. v rozpore so zákonom.

Z vymedzenia skutku v rozsudku krajského súdu bezpochyby vyplýva, že obvinený z rodinného domu, do ktorého sa vlámал (rozbitím sklenenej výplne vchodových dverí), odcudzil veci v celkovej hodnote 220 eur (zlatú obrúčku ohodnotenú na 200 eur a hotovosť 20 eur). Zo spisového materiálu vyplýva, že následne mal obvinený z predmetného rodinného domu odísť preč na motorovom vozidle.

Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by obvinený v rámci skutku uskutočnil konanie, ktoré bezprostredne smerovalo k prisvojeniu si inej cudzej veci tým, že sa jej zmocní ako tých, ktoré skutočne odcudzil, a taká skutočnosť nevyplýva ani zo skutkovej vety napadnutého rozsudku krajského súdu. Zo skutkovej vety vyplýva iba to, že obvinený žiadal potom, ako mu poškodená dala 20 eur, ešte ďalšie peniaze, a keď mu poškodená povedala, že ďalšie peniaze nemá, následne obvinený žiadal, aby mu poškodená dala zlato, na čo obvinený zobral poškodenej zlatú obrúčku v hodnote 200 eur (dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že poškodená podľa rozsudku okresného súdu na hlavnom pojednávaní uviedla, že obvinený si najprv pýtal peniaze, a keď mu dala 20 eur s tým, že viac peňazí nemá, tak si obvinený vypýtal zlato a následne si zobral obrúčku a odišiel preč - z výpovede poškodenej nevyplýva, že by si obvinený pýtal ďalšie peniaze potom, ako mu poškodená dala 20 eur). Z uvedeného vymedzenia skutku vyplýva relevantne len také konanie obvineného, z ktorého je zrejmé, že na základe vlámania sa do rodinného domu si prisvojil hotovosť 20 eur a zlatú obrúčku v hodnote 200 eur a žiadnu inú vec sa ani nepokúsil si prisvojiť jej zmocnením, teda v tomto ohľade by bola v prípade trestného činu krádeže opodstatnená dovolateľom uvádzaná právna kvalifikácia podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. účinného do 31. júla 2019 (odhliadnuc od súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 194 Tr. zák. a v tejto súvislosti dovolací súd nad rámec obsahu podaného dovolania dáva do pozornosti stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 53/2013 z 9. decembra 2014 a v ňom uvedené právne vety týkajúce sa trestného činu porušovania domovej slobody a súbehu tohto trestného činu s trestným činom krádeže - R 11/2015). Len tá skutočnosť, že obvinený si pýtal peniaze, resp. zlato vo všeobecnosti, nepostačuje na to, aby bol splnený znak skutkovej podstaty podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. júla 2019, a to spôsobenie malej škody (v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák.), ktorou sa podľa § 126 ods. 1 Tr. zák. rozumie škoda prevyšujúca sumu 266 eur. V tomto ohľade Najvyšší súd poukazuje, že tento znak dokonca nebol uvedený ani v právnej vete rozsudku krajského súdu, ktorá z pohľadu krádeže bola formulovaná tak, že „dopustil sa konania, ktoré bezprostredne smerovalo k prisvojeniu si cudzej veci tým, že sa jej zmocní a taký čin spáchal vlámaním“, hoci bolo nevyhnutné z pohľadu krajským súdom použitej (nesprávnej) právnej kvalifikácie podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. júla 2019, aby právna veta obsahovala aj zákonný znak „spôsobenia malej škody“. Okrem toho treba poukázať, že právna veta v rozsudku krajského súdu dokonca neobsahovala ani zákonnú formuláciu podľa ustanovenia § 212 ods. 4 písm. b) Tr. zák. účinného do 31. júla 2019, t. j. že došlo k spáchaniu činu závažnejším spôsobom konania a samotná právna veta v rozsudku krajského súdu vlastne zodpovedala právnej kvalifikácii pokusu prečinu krádeže podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. k § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. účinného do 31. júla 2019. Najvyšší súd pripomína, že podľa dotknutého stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu (R 116/2012) by bolo možné konanie páchatel'a, ktorý si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a spácha čin vlámaním, právne posúdiť ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. účinného do 31. júla 2019 pri použití § 138 písm. e) Tr. zák. len za predpokladu, že bola spôsobená aspoň malá škoda (t. j. škoda vyššia ako 266 eur), čo v prejednávanej veci splnené nebolo, a to ani z pohľadu naplnenia štádiu pokusu trestného činu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák.

Z uvedeného je zrejmé, že rozhodnutie krajského súdu bolo vecne nesprávne a v rozpore so zákonom. Treba prisvedčiť argumentom dovolateľ'a, že pri výklade, ktorý použil krajský súd v napadnutom rozsudku, by akékoľvek vlámanie do nehnuteľnosti v podstate znamenalo možnosť posúdenia takého konania ako pokusu krádeže vlámaním so spôsobením určitej škody z pohľadu hodnoty vecí nachádzajúcich sa v danej nehnuteľnosti, ktoré by mohol páchatel' odcudziť a taký výklad je vecne nesprávny (dovedením ad absurdum by pri takomto výklade napr. pri krádeži dreva z lesného pozemku mohlo ísť nie o dokonaný trestný čin krádeže podľa hodnoty skutočne odcudzeného dreva, ale o pokus krádeže v hodnote dreva nachádzajúcim sa na danom lesnom pozemku).

Dovolací súd zároveň posudzoval, či bolo splnená aj zákonná podmienka podľa § 371 ods. 5 Tr. por., podľa ktorej dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného. V prejednávanej veci dovolací súd zistil, že postavenie obvineného bolo zásadne ovplyvnené, keďže v dôsledku zmenenej právnej kvalifikácie krajským súdom oproti rozsudku okresného súdu, bol obvinenému ukladaný úhrnný trest odňatia slobody trestného činu najprísnejšie trestného podľa § 212 ods. 4 Tr. zák. účinného do 31. júla 2019 so zákonom ustanovenou trestnou sadzbou 3 až 10 rokov oproti trestnej sadzbe trestu odňatia slobody ako trestného činu najprísnejšie trestného ustanovenej v § 189 ods. 1 Tr. zák. (2 až 6 rokov), ktorý pripadal do úvahy pri právnej kvalifikácii konania obvineného podľa rozsudku okresného súdu (v tomto ohľade nie je určujúce, že okresný súd ukladal úhrnný trest s použitím ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., zatiaľ čo krajský súd podľa § 41 ods. 1 Tr. zák., keďže podstatou použitia ustanovenia § 41 ods. 1 Tr. zák., resp. § 41 ods. 2 Tr. zák. je to, či konanie má byť posúdené ako jeden skutok alebo nie).

Na základe uvedeného teda dovolací súd musel vysloviť z pohľadu namietanej právnej kvalifikácie podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. júla 2019, § 138 písm. e) Trestného zákona a § 14 ods. 1 Trestného zákona porušenie zákona v neprospech obvineného z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., zároveň zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a obsahovo nadväzujúce rozhodnutia a prikázať krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Vec sa týmto dostáva späť do štádia odvolacieho konania, kde bude musieť krajský súd ako odvolací súd opätovne prerokovať a rozhodnúť o podaných odvolaniach. V novom konaní bude krajský súd povinný dôsledne vyhodnotiť odvolacie námietky uvádzané v podaných odvolaniach vrátane použitej právnej kvalifikácie skutku tak, aby zistený skutok a jeho právne posúdenie zodpovedali vykonanému dokazovaniu. Napokon dovolací súd upozorňuje, že dotknuté rozhodnutie krajského súdu bolo týmto rozhodnutím Najvyššieho súdu zrušené len v dôsledku dovolania podaného v prospech obvineného, a preto v novom konaní nemôže dôjsť ku zmene rozhodnutia v jeho neprospech (§ 391 ods. 2 Tr. por.).

Pre úplnosť Najvyšší súd uvádza, že samotným obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. (bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednaný trestný čin nepripúšťa) nebol zistený, keďže trest odňatia slobody bol krajským súdom uložený v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe ním určenej právnej kvalifikácie skutku (hoci nesprávnej).

K výrokom o väzbe (body IV. až VI.)

Podľa § 380 ods. 2 Tr. por., ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
- c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 80 ods. 1 Tr. por., ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo c), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

- a) záujmové združenie občanov alebo dôveryhodná osoba ponúkne prevzatie záruky za ďalšie správanie

obvineného a za to, že obvinený sa na vyzvanie dostaví k policajťovi, prokurátorovi alebo na súd a že vždy vopred oznámi policajťovi, prokurátorovi alebo súdu vzdialenie sa z miesta pobytu, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje záruku vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaneho prípadu za dostatočnú a prijme ju,

b) obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaneho prípadu za dostatočný a prijme ho, alebo

c) s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaneho prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

Vzhľadom k tomu, že obvinený vykonával trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zrušil, podľa § 380 ods. 2 Tr. por. bolo nutné rozhodnúť súčasne o väzbe.

Obvinený na verejnom zasadnutí dovolacieho súdu predložil svoj písomný návrh z 21. mája 2020, aby nebol vzatý do väzby spolu s písomným sľubom, že povedie riadny život, nedopustí sa trestnej činnosti, splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia a bude preberať poštu a dostavovať sa na všetky úkony. Poukázal, že bol vo výkone trestu odňatia slobody v Rakúsku od 29. apríla 2016 a následne od 3. mája 2018 vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody v Slovenskej republike, čo je dostatočne dlhé obdobie na zoslabenie väzobných dôvodov až na ich pominuteľnosť, pričom v tomto ohľade poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá sa však v zásade vzťahuje aj podľa obvineného k čl. 5 ods. 1 písm. c) resp. čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V prípade, že by dovolací súd zistil existenciu dôvodov väzby, obvinený väzbu navrhol nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka a jeho písomným sľubom v spojení s primeranými povinnosťami a obmedzeniami.

Dovolací súd uvádza, že z vykonaného dokazovania na okresnom súde vyplýva, že trestné stíhanie obvineného je vedené dôvodne a konanie, pre ktoré je vedené trestné stíhanie, sa stalo, má znaky trestnej činnosti a existuje odôvodnené podozrenie, že sa ho dopustil obvinený. Uvedené konštatovanie je podložené vykonaným dokazovaním v konaní pred okresným súdom a vyplýva z dôkazov, ktoré uviedol v dotknutom rozsudku okresný súd a na ktoré v dotknutej časti Najvyšší súd odkazuje bez potreby ich opakovania v tomto rozhodnutí. Treba uviesť, že ani samotný obvinený v podstate nepopiera spáchanie skutku ako takého, namieta iba jeho právne posúdenie. Relevantnosť dôvodného podozrenia zo spáchania skutku obvineným je teda zvýraznená tou podstatnou skutočnosťou, že obvinený už bol (hoci neprávoplatne) rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného zo spáchania trestnej činnosti s uložením viacročného trestu odňatia slobody, t. j. okresný súd po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní dospel k záveru, že obvinený spáchal skutok, ktorý napĺňa znaky trestnej činnosti (hoci právne posúdenie skutku bude predmetom odvolacieho konania).

Ohľadom zisťovania existencie väzobného dôvodu dovolací súd uvádza, že v prípade obvineného zistil dôvodnú obavu, že by sa na slobode mohol vyhýbať trestnému stíhaniu, resp. hroziacemu trestu a že by mohol pokračovať v trestnej činnosti obdobného druhu, z ktorej je stíhaný. Takú dôvodnú obavu usúdil dovolací súd z týchto konkrétnych skutočností.

Obvinenému bol rozsudkom okresného súdu uložený viacročný nepodmienečný trest odňatia slobody, zo spisu a z vyjadrenia obvineného vyplýva, že je slobodný, bezdetný, po roku 2015 nikde nepracoval a reálne nemá vytvorené relevantné rodinné a sociálne väzby, trvalý pobyt má určený len mestom L. bez konkrétnej adresy, a teda nemá skutočné stále bydlisko. Takto zistený záver dovolacieho súdu nezmenila ani obvineným deklarovaná skutočnosť na verejnom zasadnutí, že by mal na slobode bývať u rodinného známeho X. X. v obci P., k čomu treba uviesť, že obvinený tam nie je prihlásený na žiadnu formu pobytu a nie je zjavné, že by tam mohol v súčasnosti naozaj bývať (obvinený uviedol, že tam býval cca 3 roky, a to aj ešte pred rokom 2010, pričom od konca apríla 2016 má byť obmedzený na osobnej

slobode výkonom väzby alebo výkonom trestu odňatia slobody).

Obvinený bol rozsudkom prvostupňového súdu uznaný vinným z trestnej činnosti, ktorej prvotnou pohnútkou mal byť zisťný motív. Obvinený bol pritom pre úmyselnú trestnú činnosť, vrátane majetkovej, opakovane v minulosti odsúdený s uložením nepodmienečných trestov odňatia slobody vrátane dvoch odsúdení pre trestný čin lúpeže, pričom aj v prejednávanej veci je skutok prokurátorom v obžalobe posúdený aj ako zločin lúpeže a v tomto smere podal prokurátor aj odvolanie proti rozsudku okresného súdu. Pritom prejednávany skutok mal byť spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody uloženého obvinenému rozsudkom Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 1T/136/2010 zo dňa 28. marca 2011, právoplatným toho istého dňa, ktorým bol obvinenému uložený pre zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zák. a iné (skutok spočívajúci v neoprávnenom vniknutí do rodinného domu, kde s nožom od poškodeného pýtal peniaze a následne vzal finančnú hotovosť, počítač a dva mobilné telefóny) úhrnný trest odňatia slobody na 7 rokov, z výkonu ktorého bol podmienne prepustený rozhodnutím Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 3Pp/86/2015 zo 4. septembra 2015 so skúšobnou dobou 4 roky, a teda ani hrozba nariadenia zvyšku výkonu trestu odňatia slobody nevedli u obvineného k takej zmene v správaní, aby nebol opätovne podozrivý zo spáchania úmyselnej trestnej činnosti majetkového charakteru, pričom súd má podľa ustálenej súdnej praxe pri hodnotení osoby obvineného prizerať na skutočnosť, že v minulosti spáchal trestný čin a z tejto skutočnosti vyvodíť príslušné závery, pokiaľ ide o sklony k páchaniu určitej trestnej činnosti, v danom prípade majetkovej (k tomu primerane R 6/1975).

Dovolací súd sa zaoberal aj možnosťou nahradenia väzby u obvineného a k tomu uvádza, že na nahradenie väzby niektorým inštitútom, ktoré upravuje Trestný poriadok, nie je právny nárok, ide len o možnosť, ku ktorej môže súd pristúpiť, pričom musí zvážiť, či intenzita zásahu do osobnej slobody obvineného tým, že je vo väzbe, nie je celkom zjavne neprimeraná k miere zvýšenia rizika, že nahradením väzby a prepustením obvineného na slobodu môže obvinený uskutočniť konanie zakladajúce väzobný dôvod. Dovolací súd dospel k záveru, že väzbu obvineného jeho písomným sľubom ani dohľadom probačného a mediačného úradníka nie je možné v tomto štádiu konania nahradiť, keďže tieto inštitúty nie sú spôsobilé objektívne minimalizovať prípadné konanie obvineného zakladajúce väzobný dôvod na takú únosnú mieru, aby bolo možné túto formu nahradenia väzby považovať za dostatočnú aj s poukazom na skutočnosť, že obvinený bol už opakovane v minulosti odsúdený pre úmyselnú trestnú činnosť vrátane majetkovej a nie je možné skutočne očakávať, že svoj písomný sľub o vedení riadneho života by tentoraz dodržal a dohľad probačného a mediačného úradníka nie je vykonávaný nepretržite a reálne nemôže dostatočným spôsobom minimalizovať možnosť prípadného páchania trestnej činnosti obdobného druhu, pre ktorú je obvinený stíhaný za obdobných skutkových okolností, resp. že obvinený neujde pred prebiehajúcim trestným stíhaním a hroziacim trestom, a to ani pri uložení primeraných povinností a obmedzení. Dovolací súd je toho názoru, že väzbu nie je možné nahradiť uvedenými inštitútmi ani z materiálneho hľadiska s ohľadom na už uvedené skutočnosti týkajúce sa predošlej kriminálnej minulosti obvineného s poukazom na to, že obvinenému bol uložený okresným súdom viacročný trest odňatia slobody.

Dovolací súd pripomína, že dĺžka trvania väzby sa v prípade vzatia obvineného do väzby v dovolacom konaní posudzuje samostatne a nezávisle od väzby v pôvodnom konaní (§ 380 ods. 3 Tr. por.), takže poukazovanie obvineným na predošlú vykonanú väzbu, resp. vykonaný trest odňatia slobody je v tomto ohľade irelevantné.

Napokon dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že v zmysle ustálenej súdnej praxe týkajúcej sa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa väzba obvineného po verejnom vyhlásení odsudzujúceho rozsudku, ktorý ešte nenadobudol právoplatnosť, neposudzuje v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. c) uvedeného Dohovoru (a z toho vyplývajúcimi atribútmi na to sa vzťahujúcimi vyplývajúcimi z čl. 5 ods. 3 uvedeného Dohovoru), ale podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) uvedeného Dohovoru, teda väzba sa po neprávoplatnom odsudzujúcom rozsudku prvostupňového súdu posudzuje ako zákonné pozbavenie slobody osoby po odsúdení príslušným súdom, na ktoré sa vzťahuje nie čl. 5 ods. 3, ale čl. 5 ods. 4 uvedeného Dohovoru a vzhľadom na výmeru uloženého trestu odňatia slobody, resp. na zákonnú trestnú sadzbu trestu odňatia slobody ustanovenú za trestné činy, z ktorých je obvinený neprávoplatne uznaný

za vinného, možno túto okolnosť považovať za konkrétnu skutočnosť v zmysle návetria § 71 ods. 1 Tr. por., z ktorej vyplýva hrozba vysokým trestom podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. (k tomu primerane R 90/2015).

Vyššie uvedené konkrétne skutočnosti zakladajú dôvodnú obavu, že obvinený by sa na slobode jednak vyhýbal trestnému stíhaniu a hroziacemu viacročnému trestu odňatia slobody, ktorý mu bol neprávoplatne uložený okresným súdom a jednak by pokračoval v trestnej činnosti obdobného druhu, z ktorej je stíhaný. V prejednávanej veci podmienkou pre väzbu obvineného je nielen dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, ale k tomuto predpokladu pristupuje aj ďalší opodstatnený dôvod uvedený v § 71 ods. 1 písm. a) a písm. c) Tr. por. (tzv. úteková väzba a preventívna väzba). Požiadavka verejného záujmu na zabránení obvinenému v takom konaní zreteľne prevažuje nad rešpektovaním jeho osobnej slobody. Väzba obvineného má zaisťovaciu funkciu, nie je v rozpore so zásadou primeranosti a zdržanlivosti, resp. zásadou proporcionality a subsidiarity a je v súlade s ustanoveniami čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. a), ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.